

(0/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREUANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagoz)ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONAPREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

La professó política

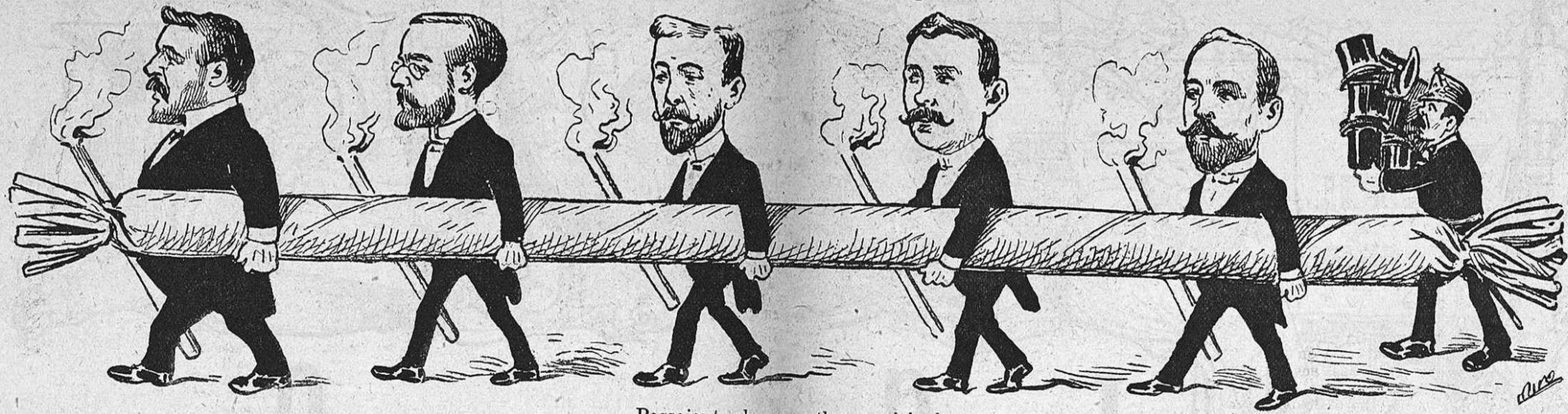

En virtut dels jochs de mans
de comparses y comares.

aquest Corpus son els frares
els que fan ballá 'ls gegants.

Josép Fontanet

El gremi dels perdidots

Passejant el carmetlo municipal.

**LA SETMANA
DE DIJOUS A DIJOUS**

APENAS apagadas las lluminarias de las festas reals, la política torna á anar á las palpitantes y no dona un pas que no ensopogui.

En Sagasta prou voldria que li deixessin passar l'estiu ab tranquilitat y arribar á l'octubre sense recordarse de res, ab las Corts tancades y ab tots els problemes pendents dintre del calaix. A tal efecte fins havia arribat á transigir ab en Canalejas, deixant-lo formular unas noves bases aplicables á les associacions religiosas á la mida del seu gust. Com obheint á un plan que tenia molt d'engallinada, en Moret y l'Almodóvar que sempre li havian portat la contraria, van arribar á transigir ab ell en la qüestió de les bases; de comú acord varen ser redactades: el consell de ministres les va acceptar... y no obstant les bases aquestes han sigut la causa de la crisi.

Perque mentres en Sagasta's proposava guardar-las indefinidament, en Canalejas va empenyarse en que s'obrissin las Corts y 's posessin á discussió sense perduta de moment. Com el personatge del xascarrillo volia que li servissin els seus ferrats. Y en Sagasta s'hi va fer de pernas, y en un moment va quedar esbotzat el sach de les camàndulas.

Ja las gitanaudas no podian arribar més enllà, y á l'hora en qu'escrivim en Canalejas sembla que surt del ministeri, haventhi probabilitats de que l'segueixin alguns dels seus companys.

[Bon principi de reynat! Tot just fa vuit dies que las estrena, y ja va ab las calsas foradadas.

La pujada dels conservadors la te tothom per prematura y ocasionada á grans conflictes. Precisa fer veure que se segueixen les corrents il·liberals, per conquerir popularitat; pero la situació sagastina ni forsa te pera reunir las Corts y sotmètrels hi algunes de las qüestions pendents. Una situació de l'extrema esquerra representada per en Canalejas no es tampoc viable dada la composició del actual parlament.

Y donchs qu'han de fer?

Amagar el cap sota de l'ala com els avestrussos y anar tirant tal com se pugui.

Y mentres tant no faltarà qui cridi com nosaltres: —Quí compra aquest capdell?

PEP BULLANGA

CARTA OBERTA

PERA L' EXCM. SR. D. JOSEPH CANALEJAS

O sé si haurá olvidat, Excm. Sr., el temps aquell en que plé de ardor y radiant d'esperança formava una part junt amb altres companys de la lluïda joventut republicana. Jo me'n recordo encare, y me'n recordaré sempre per molt temps que passi.

Si ab el canvi de idees no's pert la memoria, si ab el salt que s'ha de donar forzosamente per precipitar-se desde las alturas del ideal republicà als baixos fondos de la caduca monarquia no's trasballa tota la naturalesa, també V. E. ha de recordar més de quatre vegadas aquells bons temps en que tot somriu, perque l'ànima no té replechs, ni la conciencia remordiments, ni la realitat asperges. Si 's recorda, com es de creure, quantas vegadas exclamarà, no ab els accents de la eloquència apartosa, sino ab la veu de la convicció sincera: —Quins temps aquells! [Oh qui pogués tornar-hi!]

Y en efecte, de aquells als actuals hi ha una inmensa diferència.

Possedien llavoras un rich tresor de convicçions generoses encaminades á la realització del progrés en totes les esferes. La democracia era la seva fe. La República la forma natural y lògica en que podia encarnarla, pera produuir els resultats deguts.

Y cap nació com la nostra Espanya més necessitada de una radical transformació. El camp de cultiu de les idees progressistes està empêdrat per efecte de descuyts seculars; un teixit de arrels de tradicions funestas està apoderat d'ell; precisa llaurar fons, arrebassar fort, remoure la terra, que lo de sota vaji á sobre, pera restituir al camp la virtut perduda de la fecunditat.

Sembla impossible que un talent tan clar com el de V. E. no vaji comprendre aixís, avants de donar el salt que va conduhirlo al camp de la monarquia. Res més erróneo que la pretensió que ha servit d'excusa á tots els tránsfugas, de que la forma de govern no es una condició essencial de determinades ideas que la tenen propria. Res més oposat á la rahó ni més contrari á la realitat.

V. E. comensa ja á ser un exemple vivent de aquest contrastant.

Rebut ab esclats d'alegría en el camp de las institucions caduques, y veient la claretat de la seva intel·ligència y la facilitat eloquènt de la seva paraula, s'ha de confessar que varen prodigarli tots els honors que no's concedeixen á altres que claudican, pero que no valen tant. A n'aquests se's l'aplica brutalment la sentència del gran poeta:

«El traidor no es menester
siendo la traición pasada.»

Pero per l'il·lustre Canalejas, jove, ambiciós, talentut, orador insigne, escriptor notable, polítich intencionat, no va haverhi sino consideracions y respectes.

Sembla portar ab ell l'essència de las ideas novas, que per las naturalesas gastadas tira peixets son un preciós constituent. Al usarlo's revoineixen, si no en realitat quan menos aparentment. Presas per dintre las farian vomitar, y per això solen emplearlas com tòpic de us extern, per l'istil de las tinturas de tenir el pel. Y sempre hi ha tons que s'deixan enganyar per las apariencies.

Pero jay qui mira ab atenció descobreix las arrels blanques del pel, y dessota de las arrels las arrugas de la pell y tots els estragos de l'edad.

«Vol dirme, Excm. Sr., que n'ha tret de prestarse á tenir la vella monarquia ab la mixtura de una falsa democracia?

Personalment li han deixat fer una carrera brillant; l'han cridat alguna vegada als concells de la corona; ha conquistat riquesas y distincions; dintre del camp monàrquic l'han elevat á la categoria de una figura important... Pero tot això son goigs materials despreciables, de un ordre inferior, si s'comparan ab las nobles ambicions del esperit.

Ni avants ni ara podrà vanagloriarse l'exrepublicà Canalejas de haver pogut realitzar la competències íntimes del esperit democràtic en el cos refractari de las vellas institucions. Las probas que s'han realitzat en aquest sentit, més que obra de politich lleal han resultat asquerosas y repugnantes farsanteries, dirigidas y encaminadas únicament á assegurar la gasofa de las oligarquias imperants, l'explosió inènica del país.

Y als que s'han prestat á la farsa, no 'ls pot valdre la bona fé ni la rectitud de las intencions. Havan de reconeixer el seu error y renunciar bonament á la realització de una empresa tan ilusoria com temerària.

Avuy mateix el veyém bregant iniutlment y 'ns causa llàstima. No bastava ja per enganyar incantes la bandera rebregada y plena de tacas de la democracia monàrquica, y li van permetre alsar el pendó del anticlericalisme y de las reformas socials. Se necessitava omplir de qualsevol manera 'l perfido de temps qu'en el torn dels partits té senyalat l'actual situació, y 's van valer de V. E. pera mantenir la ilusió popular del anticlericalisme y del socialisme, pero á titul de faltar als seus compromisos, tant bon punt vejessin que V. E. se prenia en serio el cumpliment de la seva missió.

Això ho havia de veure desde l'primer dia. [Bonica solució al conflicte de las corporacions religio-

sas la que arbitraven els seus companys de ministeri, tractant subrepticiament ab Roma, posant la potestat civil de la nació espanyola á mercé del Vaticà! Galdosa solució á las necessitats urgents del problema social, la que desentenentse de las seves declaracions sobre 'l latifundis de la rica y miseria Andalusia, té sempre preparat com á únic medi expeditiu, la suspensió de las garantías constitucionals y la proclamació del estat de siti!

Creguim, Excm. Sr., avuy s'ha posat en ridícul.

En Sagasta es un gat vell y V. E. al seu costat un incaute ratolí. Ja va estar massa diaas passegantse'l de una grapa á l'altra, tirantlo enlayre, recullintlo y jugant. Va fer lo que 'ls gats avants de cruciarse á la seva presa.

En distintas ocasions amenassava V. E. tornar-se'n al cau més que depressa, retirarse del ministeri, fugir de compromisos, pero ni això tan senzill li permetian fer. «Dimitir en vigilias de la jura del rey? Quí escàndoll!

Pero 'l rey ha jurat ja, y sembla arribada l' hora de realitzar la retirada. Tampoch. Vamos á veure qué desitja? «Fer una ley de associacions que comprenguí ás las corporacions religiosas? Això ray, la fa. El mateix Moret li donarà totas las facilitats. Pero la ley se quedará sobre 'l paper, y mentrestant se anirán mantenint els compromisos contrets ab la curia romana.

«Reclama que 's presenti á las Corts sense retard? També s'hi podria presentar. Pero las Corts no la discutirán: ja hi haurá qui's cuidi de fer notar als diputats de la majoria que comensa á fer calor: á bandadas desfilarán: no hi haurá medi de discutir la ley y menos encare de aprobarla. Y per més que l'aprobessin; sempre quedarà el recurs de no cumplir-la.

[Ah! Excm. Sr.! Me poso á riure sempre que sento á dir que tot lo que ha estat fent obeix al propòsit que alimenta de recullir 'l herència del home del tupé. ¡Infelis! May las ratas hereden als gats, y estiguí ben segur que quan el gat vell aclusu' i's ulls y estiri las pernas, ja farà temps que la rata haurà anat á parar á la seva panxa, á fer companya á tantas altras com ha anat devorant en el transcurss de la seva vida.

Desitjan que aquestes amistoses advertencias li obrin els ulls, si encare hi es á temps—que me'n dupto molt—me susrich llastimós espectador dels seus errors y afliccions.

P. K.

AIXÓ S' ACABA

L' catalanisme va de capa cayguda: la passa va cedint y actualment ja no presenta aquells síntomas de gravetat que oferia temps enrera.

Tothom sab que 'l regionalisme catalanista estava encastellat en l'Ateneo barcelonés, havent signat aquella una de las primeras corporacions de Barcelona que donà per conquistadas. Vulnerant l'objecte purament intel·lectual de aquella associació, la havia convertida en una especie de club polítich, en el qual se forjavau totas las conspiracions y totas las intrigues del neo-caciquisme. En l'Ateneo tingueren origen la candidatura á la diputació a Corts, del Sr. Doménech y Montaner, a qui 'ls perdidots proclamaren glòria legitima de la nostra terra.

Donchs bé, aquest any, ha bastat que alguns joves de la secció de Ciències morals y políticas prenguessin la iniciativa, porque en la elecció de Junta de la dita secció, quedés vergonyosament derrotada la candidatura regionalista.

Si per un punt s'escorra una mitja, es més que seguir que dintre de poch, l'Ateneo recobrà 'l seu caràcter genuí que may devia haver perdut y tornarà á ser un centre de cultura, de tolerància, de respecte mútu y sobre tot de bona educació.

Un altra derrota dels companys de causa, pero aquesta se l'han inferida á sí mateixos posant de relleu fins ahont arriba aquell espírit mascl de que

tant blassonan, y que ab tanta gracia va posar en solfa en Santiago Russinyol, en la seva ja famosa satira: «Els Jocs Florals de Canprosa.»

Tothom recorda qu'en la vista del procés García Victory, l'avocat Sr. Mon y Bascós, ex-president de la Lliga de Catalunya, se veié cohibit, amonestat, multat y processat pel president de la Sala, senyor Bonet. Sos companys de carrera, y en primer terme els que professan idees catalanistas y regionalistas se posaren, á lo menos de boquilla, resoltament al costat del Sr. Mon, y demanaren á la Junta de govern del Colegi, que convoqués Junta general, al objecte de tractar de aquest assumptu de dignitat y de interès professional. 234 firmas se reuniren al peu de la solicitut.

La Directiva entretingué l'assumptu tot quan li fou possible; pero al fi apremiada ab vivas instancies no pogué eximirse de convocar la solicitut Junta general.

Sembla que aquells valents fills de la terra anaven á realitzar un acte imponent, del qual se'n recordessin per sempre més las salas de justicia. Donchs res de això. En lloc de alsar-se com un sol home pera deixar en el lloc degut la dignitat del Colegi, comensaren á discutir qüestions y minucias de tràmits y procediments, y ja desde bon principi se veié la preocupació única de descartarse de tota mena de responsabilitats.

Protestar, si, ja volien ferho; pero no cara á cara, sino amagant el cos, prenen tots els acorts en votació secreta, porque no pogués esbrinar-se may quins fossin els que s'haguessin alsat contra 'l procedir de un president de Sala.

Tan bon punt se manifestà que á lo menos havia de constar en acta l'nom dels votants, ja que no 'l vot qu'emità cada hú de per sí, vingué una de guillém de caràcter casi general, que feya riure y venir els colors á la cara.

Resultat, que dels 234 mascles de la solicitut, únicament 36 tingueren pit per emetre 'l seu vot aprobatori de una timida exposició endressada al ministre de Gracia y Justicia: 14 votaren en contra y tots els restants s'esquitllaren vergonyosament.

Com el Julián de *La Verbenà de la Paloma* tots tiuen madre... es á dir, tots tenen bufet, y tant com temen la responsabilitat de un procés, els interessa conservar la benevolència de las Salas de justicia. ¿Cóm se guanyaran aquesta trista vida si's posava en pugna ab els magistrats de la Audiència?

—Toquém el dos—varen dirse—que dels que furen algun se'n escapa.

Pero al fugir varen deixar de cos present la formalitat professional, els devers del companyerisme, y sobre tot la virilitat y l'enteresa de la santa causa de la reivindicació dels drets y la personalitat de Catalunya.

Comparis aquesta conducta dels advocats regionalistes de Barcelona, ab la dels humils obrers, en dies de conflicte, quan per cumplir els devers de la solidaritat exposau els seus interessos, la seva llibertat y fins la seva vida; comparis y's veurà la diferència que media entre 'ls modestos fils del traball y 'ls que á forsa de crits y saragatas s'han dedicat á inflar una causa, qu'ells mateixos posan en ridícul en quan ve l' hora de demostrar que son homes.

L'opinió pública ja sab á que atenir-se, y en lo successiu, cada vegada que 'ls senti cridar y bravatejar, no podrá menys de dils'hí:

—Calleu, escandalosos!

J.

BATALLADAS

N'ETRETINGUTS ab las festas reals que han sigut extraordinariament aparatós, ningú s'ha adonat de una nota anglesa, en virtut de la qual han sigut suspesos las obres de fortificació que s'estaven efectuant á la Sierra Carbonera.

Els inglesos, gelosos de la possessió de Gibraltar, no están per que Espanya's fortifiqui... y en aquest concepte ells manan á casa nostra en materia de fortificacions, com en materia de corporacions religiosas qui mana en Roma.

Entusiasménos, donchs, font gala de la nostra independència. Vinguin lluminaries, festas y músicas, y no 'ns encaparrém per lo que pugui succeir, que á Roma ja 'ns ho dirán de missas y á Londres de notes... ab quatre parells de bemols.

Ab motiu de las festas reals, el govern se proposá realizar un banquet d'arcaldes, á imitació del cele-

* OBRA NOVA *

ENTRE FALDIILLAS Y PANTALONS

Preu: DOS rals. Se ven á can López, als kioscos y á casa de tots els nostres Corresponsals.

HUMORADA EN VERS

PER

C. GUMA

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

brat à París durant l'època de la Exposició universal.

Pero quina diferència! La que va de una obra seria à una paròdia.

A París acudiren la casi totalitat dels magistrats populars de la República plens de fervor y entusiasme. En quant à Madrid la immensa majoria dels arquitectes espanyols brillaren per la seva ausència. Fins per cubrir els buits que quedaven à la taula hi hagué necessitat de contractar un bon número de comparsas o siguin arquitectes de camama.

Si 'ls que disposan aquestes manifestacions tingueren sols un àtomo de consciència, dinars com el dels arquitectes, en lloc de donarlos goig, no 'ls pahirian mai més.

Un quadret de la corrida de toros regia, pintat per en Felipe de *La Publicidad*:

«Pero el buen público celebró más que esto, la soltura con que el Rey manifestaba la viveza propia de sus pocos años, comiendo sin cesar, saludando con los ros à cada triquiñuelo, riendo, aplaudiendo á todo trapo, poniéndose en pie, celebrando en suma, todas las suertes y todas las peripecias: sus fieles gobernados le tributaron una ovación al ver como batía palmas á un toro que se hartó de dar cornadas y de vaciar las tripas de un caballo... Siempre los niños se entusiasman con los espectáculos que llenan su corazón.»

«Bonich, expressiu, plé de color! En una paraula, digne de un Museu.

Beneficis líquits obtinguts per l'arrendataria de tabacos durant l'any 1901; una friolera: 14.894,472 pessetes.

Aquesta suma representa l'24 per cent del capital y ha permès repartir un dividendo de 94 pessetes per acció.

Consolíns ab aquest exemple de prosperitat els pobres agricultors als quals se 'ls prohibeix rigorosament el cultiu del tabaco.

Y resigninse ab la seva sort, pensant que 'ls espanyols estan dividits en dues castas: la dels que *fuman* y la dels que *s'fan fume*.

A la solemne trasllació dels restos mortals de Espriu, Larra y l'artista Rosales, no va assistir-hi ni la sombra sola de un eclesiàstich.

Ni falta que hi feya.

Larra y Espriu siguereu dos esperits lliures, amants del progrés, partidaris acèrrims de la revolució. Y l'clero ha fet lo que debia.

Els ha honrat ab la seva ausència.

Nous periódics denunciats: *El Evangelio* y *El País*, tots dos de Madrid.

Així comenza l'ou reynat.

Ab moltes corridas de toros y ab moltes denúncies de periódics.

Llegeix:

«El Sr. Canalejas ha declarado que al salir del Gabinete celebrará un meeting en Cataluña, para decir á los obreros que no esperen reforma social ninguna con el gobierno actual.»

Ni ab el govern actual ni ab les actuals institucions.

De això tothom n'està convenut, sense necessitat de que ho digui en Canalejas.

En la romeria del Esperit Sant els fadins de Oleines y Sala (Galicia) van arribar á las mans, armantse una batalla campal en tota regla que va durar des de les tres de la tarda á las vuit de la nit.

Quan els contendents van acabar el repuesto de capsulas de revòlver, las van empender á ganivetada seca ab tant furor, que l'Número de ferits, la major part d'ells de gravetat, passa de 60.

Es admirable l'influència qu'exerceix l'esperit religiós, en les bonas costums dels pobles creyents. La sangrenta batessa de la romeria del Esperit Sant... quin assumpte per un retaule!

CARTAS DE FORA

CREIXELL, 27 de maig

Sembla que al nostre merlot se li ha indigestat que li hajin tret els drapets al sol, puig plé de santa indignació ha fet compareixer a diversos joves á la Casa de la Vila pera esbrinar qui havia sigut l'autor de la valentia. Home, calmis, prengui tila, y si aquesta no li fa efecte apeli á l'ayga de tuyning com se fa ab els gossos quan tenen la bola, y jo li asseguro que li farà treure tota la bils que té al cos.

ILLANSÁ, 25 de maig

Ara començan á veure alguns pares que deixaven anar á les seves filles al colegi de les hermanas, qu' en lloc de apendre de lettra, no han après mes que quatre besties mítiques que no conduixen res. Son molts els que 's queixan de que després de tant temps de anarhi no s'apagin ni l'abecedari. No podrán donar llisso á les noyes; pero lo qu' en els seus pares l'han ben rebuda.

CASTELLÓ DE AMPURIAS, 23 de maig

El passat diumenge, á missa de onze, Mossen Butifarra va descantellarse contra l'probó y honrat Quim Ruffi, anatematisantlo per haver esquitllat à quinze xays no respectant la diada. «Pero ventura Mossen Butifarra no cobra als días anyals? No lluhirà, de segur, aquella ventresa si tot no li anés vent en popa y hagués de traballar, com tants altres, no quan volen, sino quan poden. Precisament els días de festa guanya mes de vint jornals, sense afanyarlos, ans bé divertintse ab las *Hicas* de Marfa, y això no serán pecats, ni ho poden ser porque ell canta mentres els altres pioran.

VILANOVA DE LA ROCA, 20 de maig

En l'aplech de Santa Quiteria el nostre torero mítich junt ab el de Vallromanes, varen lidar á un pobre home que venia begudas en una paraada á la plassa, davant de la rectoria, importantseli tots els trastos perque no havia pagat res per el puesto á pesar de ser á la plassa del poble. «Es que s'han posat las caixas del arcalde ó que l'ví de canadellas tenia massa esperit?

VALLS, 27 de maig

Com si aquesta populosa ciutat sigués un poble de mala mort, ja van dos diumenges que á las cinc del matí fan sortir el rosari, despertant ab el xibarri á la gent traballadora, sense considerar que qui traballa, bé dret á un dia de descans. Segons se m'assegura, una festa avants ja havia de sortir, y s'aplassà perque un

ensotanat coneigut per Mossen Papallona havia caygut malalt. Així se deya; pero després s'ha sapigut que no era ell qui's trobava malalt, sino la seva majordoma, haventse ell determinat á suspender l'acte, per haver-li ella donat molt mala nit. Bé pot ben dirse que á qui Deu no li dona muller, el diable li dona majordoma.

A cara ó creu

A mitj' hora que don Práxedes està ruminant la mostra. La mostra es la qüestió de les associacions religioses, que l'jefe de la fusió, á pesar de la seva proverbial cuqueria, no sab de quina manera resoldre.

Ell, seguit la seva tática antigua, voldrà quedar bé á tothom. En Canalejas es un gran home, v' apoyat per una bona part de l'opinió, y per cap concepte convé renyirhi. Pero monsenyor Rinaldini es el representant del Papa, y ab la gent de Roma es convenient estarhi bé.

Si 's tractés—diu en Sagasta ab admirable bon sentit—d'una comissió de Navalcarnero ó de Viladecavalls, ab quatre paraules els tindria convenients, y prometentlos no més que ja veurém, qu' es studiaré detingudament la qüestió y que se 'n poden anar tranquil·s, els plantarà la mampara pels bigotes... y aquí pau y després gloria.

Pero ab els dos formidables contrincants que avui estan fastidiantme—segueix diuent Práxedes—aquestes maniobras son inútils. Ni en Rinaldini farà cas de paraules, ni en Canalejas s'aconsolarà ab panyos calents. Hi ha que dir si ó no, anar al vado ó á la puenta, com me manifestava aquest dia l'ministre d'Agricultura, Industria, Comers, Obras públicas... y dificultats privades.

En aquest moment entra un ordenança.

—Senyor Sagasta, hi ha 'l nunci.

—Aquell que toca la trompeta pels carrers?

—El nunci del Papa.

—Mala glassada l'estobil... Dígali que passi.

Un minut de pausa, y apareix monsenyor Rinaldini, serio y magestuós, ab aquella cara de betas-y-fils retirat que s'ha servit concedirli la divina Providència.

—President... —Ilustríssim y eminentíssim senyor...

—Vení per veure cóm s'ha d'arreglar això.

—Lo de les comunitats religioses?... (Problema si l'escura encara serveix.) No puch dirli, en definitiva. Ho estich mirant, estudiant... Hi nombrat una ponència...

—Senyor Sagasta: las ponencias, com vosté sab, han sigut inventadas pera enganyar als bobos y eternizar els assumptos. Ja l'hem representada prou aquesta comèdia. El cardenal Rampolla m'escriví ordenantme que sense mes dilacions recabi de vosté una resposta definitiva. ¿Quina solució pensa donar al nostre ple?

Don Práxedes s'adressa l'tupé, y rasca la barba, tús dos ó tres cope y contesta, fent la mitja rialleta:

—¿Vol que li sigui franch, completament franch?

Pues en el fondo trobo que vosté tenen rahó... Si, senyor, tota la rahó. Perque ¿quin mal ens fan á nosaltres les associacions religioses? ¿Per qué les hem d'expulsar? ¿Per qué 'ns hem de privar del concurs d'uns elements que tant poden contribuir á fer la felicitat d'Espanya?...

—Es lo mateix que jo dich.

—Pero hi ha de per mitj en Canalejas, qu' es un testarut de marcs major, y l'home s'ha empenyat en que 'ls frares son això y lo de mes enllà y qu' es d'absoluta necessitat enviarlos á passeig.

—¿No es l'amo vosté?

—Bé ho soch; pero jo ha de mirar tantas cosas l'home que dirigeix un poble...

—En fi—exclama l'nunci, decidit á no perdre mes temps:—aquí té un escrit que conté la meva protesta. Si 's seus projectes segueixen endavant, dongui per trencades las nostras relacions.—

Y acompañant á les paraules l'accio, posa sobre la taula un document plé de creus y rúbricas. Torna á apareixer l'ordenança.

—El senyor Canalejas demana permís per entrar.

—Endavant!—contesta el jefe de la fusió, riuent interiorment al pensar en l'escena que's prepara.

—¿Com estém?—pregunta don Joseph, plantantse al mitj del despaig y salutant al nunci, que li contesta ab una lleugera inclinació.

—De salut, bé—fa don Práxedes:—Desde que 'l temps ha abonansat, sembla que'l dolor...

—Me'n alegro moltíssim, pero jo m'refereixo á la qüestió religiosa.

—Ah! Ara no deya al senyor nunci: encara no m'ho he acabat de mirar.

—Donchs jo no m' espero més. Vull que 'm digui definitivament què es lo que determina.—

En Sagasta torna á adressar-se l'tupé y á rascarse la barba.

—A parlar ab sinceritat—diu—trobo que vosté té rahó.

—Permetim—interromp el nunci:—ara fa poch m'assegurava qu'era jo 'l que 'n tenia,

—Y es aixis mateix: ne té vosté, 'n té ell, ne té tothom...

—Aquestes explicacions no m'satisfan—exclama en Canalejas,—y com que la broma ja fa días que dura, per acabar d'un cop, aquí té—y al dir això deixa un paper sobre la taula—una nota ahont es-tan especificades totes les meves pretensions.

—Pero vostés me posan entre l'espasa y la patret...

—Decideixis per mí—replica l'nunci.

—Per mí—diu en Canalejas.

—No seria mes convenient que m' decidís per tots dos?

—No digui criaturadas!

—Això es impossible!

—Ja veurán—murmura de prompte en Sagasta, portat del seu esperit conciliador:—¿Sem'ho á cara ó creu?

—No es mala idea...

—Si surt cara, adoptarem la solució Canalejas; si surt creu, triunfarà l'nunci. «Els sembla bé?

—Donads les circumstancies en que 'ns trobem, potser es 'l únic camí.

—Donchs v'as—diu el president, agafant una peseta.

—V'as

Don Práxedes tira en l'aire la moneda, en mitj de la major ansietat. La peseta dona rápidament dugas ó tres voltas, torna á baixar, y... ¡plaf!... cau precisament á dintre del tintor, escampant la tinta per demunt de la taula y empastifiant de mala manera la nota de 'n Canalejas y la protesta de 'n Rinaldini.

—Senyors—diu en Sagasta ab molta sorna:—ni cara ni creu.

—Y ab un floret de topes sobre 'ls documents—anyadeix en Canalejas—que l'dimoní que 'ls entengu.

FANTÀSTICH

LA MAJORDONA JOVA

—¿Qué d'u? ¿Qué n'hi ha passat una al rector de Mas-Pansit?

—Y de les que forman època!

—Es un cas molt divertit.

Figuris que fa uns quants mesos,

tornant aquí dels Estanys,

va portar per majordona

una mossa d'uns setze anys.

La xicoteta era molt jova;

no obstant, li asseguro jo

que vista d'aprop semblava

una dona de débò.

Alta, sana, revinguada,

ab un daixons molt plé...

—Ya l'entiendo, ya l'entiendo,

vágase explicando usté.

—El poble, es clar, murmurava.

—No era massa... felís,

per un recto encare jove,

pendre una criada així!

—Aquests eran els exemples

que presentava á la gent?

—En tal forma pretenia

donar il·lusions al jove?

Tres ó quatre días pasaren així fins que comensá á cumplirse per alguns l' esperat y ditzós indult.

FULANO DE TAL cridava l' empleat, trayent el cap per una reixa groixuda tota de ferro que hi ha á la entra da del pati.—**CON TODO**, responden els demés presos al veure marxar al afortunat company de gabins que alegrement y ab el farcellet de roba sota l' bras anava al ca rrer.

Tots estavam abocats á la reixa esperant que l' empleat cridés el nom de un nou favorescut. De un plegat sento que ab forta veu cridan el meu nom.

[Llamp de Deul M' aixeco, tanco l' llibre que estava legint y veig que l' empleat m' obra la porta.

—Que sigui l' enhorabona! [adeu] [adeu] —cridavan els demés presos, y jo tranquilament seguia l's passos del empleat. Passéu y traspasséu corredors y mes cor redors, puix escalsas y mes escalas y per fi entrém á dalt de un terratet y en sent allí m' fan assentir.—*Y ara Pou que serà aquesta comèdia?* deya entre mí. Potser te faran alguna pregunta o t' tancaran a calabossos, perque per darte la llibertat no t' hauríen fet pujar aquí dalt.—Esperém, vejam que n' sortirà.

Així estava ruminant la mostra, quan veig que entra al terratet un jove ab una especie de maleta á la mà. S' acosta y m' pregunta:—*Vosté es qui s' ha de retratar?*—No sé—vaig respondre, mirant á tots costats per senciorarme si realment estava á la presó ó á cal fotógrafo. —Sí; aquest guapo es—contesta l' empleat que encara estava allí.—Molt bé, contesta l' retratista, preparant l' aparato.—Així, de frente... quiet... Ja està!—*Qué mes?* contesto jo, preparantme per sortir.—Assentis, assentis... ara de perfil.—Prenem paciencia.—[Caram de xicot! vuit dies que no m' ha vist, y quin cuidado!... repetia entre mi.]

—*ALERTA!* diu el retratista [el cap alti... la vista fixa... Vaja, home, ja està llest.—M' aixeco y li pregunto:—*Qué ja s' arreglat ab la Marieta?*—Quina Marieta?—Home, no fassí l' desentès... la meva xicot! No es ella qui li ha fet els retrats?—Cá home, no es la xicot, ni son pare, ni sa mare: qui te l' gust de obtenir el retrato de vosté son las autoritats, el Capità general, el governador, la policía.—Quin honor per la familiar! Quin cuidado!...

Y dirigint una mirada de despedida al desconegut retratista empengut la marxa altre cop cap l' pati exclamant:—Jo que á las autoritats las tractava de adormides y descuidades, perque segons els periódichs, no sabien res del indult ni s' recordavan de mí... May més seré ingratis ab ell, perque sempre m' recordarà que me han fet retratar de franch.

Presó de Barcelona 26 de Maig.

SAMUEL TORNER

Lé pel bisbe de Tuy! Així m' agradañ els bisbes: ab las puntas de la mitra á tall de banyas y embestint de dret.

En una pastoral respón als rec toros que li consultan respecte á la conducta que han de observar ab las autoritats ci viles sobre las confrariás, diu ab molt salero:—Vells'hi aquí una cosa que no ho sé, perque si bé es ve ritan que hi rebut instruccions, lo qu' es jo «nunca las he tomado en serio.»

Y tenen rahó d' expressarse així aquests prelats incapassos de pendre en serio res que vingui del govern, com no sigui de la firma nòmina.

Un altre bisbe, qu' encare que no en una pastoral, pero sí en una carta privada, va dir:

—Al Sr. Canalejas se le derriba de un puntapié.

Y així ho fan; que aquest es el nou sistema que tenen de administrar el sagrament de la confirmació als ministres criatures.

Un detall de la catàstrofe de Saint Pierre (Martinica).

Mentre la població en número de unes 30 mil ànimes va sucumbir cremada per la lava, colgada per les cendres, asfixiada per las emanacions de l' erupció de la Montanya Pelada, va salvarse un pres, un criminal de la pitjor especie, á qui las autoritats tenien reclòs en un calabosso subterrani.

La Providència que acabava ab la vida de tanta gent de bé salvava la de un malvat.

Y ara vagin á buscar la moral que s' desprén de aquest fet, á la llum de un ciri de monument.

Un eco de Portugal:

A Lisboa comensan á preocupar al govern las tendencias separatistas de las illes Azores. Els habitants de las mateixas persuadits de que res poden esperar de la metròpoli que sols els exigeix gravámens, giran els ulls al Estats Units.

Si aquesta es la situació de las Azores, té'l govern de Portugal motius de sobra per estar *assorat*.

Una anècdota qu' espigolo en un periódich:

Quan D. Alfonso XII proclamat rey d' Espanya s' dirigia á Madrid, al passar el tren regi per un dels pobles del tránsit, l' arcalde s' posà á cridar ab veu estentórea y sense parar:—*Viva nuestro rey, don Alfonso XII!*

Eran tan els crits que donava arrapat á la finestra del cotxe ahont se trobava l' rey, que aquest li di que:—T' ho agraheixo molt pero no cridis així qu' veus que vas á treure l' pulmons per la boca?

A lo qual, va respondre l' arcalde molt tranquil:

—No ho cregui pas: mes fort cridava: *Viva la República dos anys enrera y no l' vaig treure.*

S' ha creat una nova ordre pera premiar á las personas que s' distingeixen en el cultiu de las lletres, de las arts y de las ciencias.

Consultat el rey si s' devia anomenar Ordre de Alfonso I Sabí ó de Alfonso XIII, manifestà que l' primer nom li resultava presumt y que l' segon tampoc li anava bé, per ser ell molt jove y representar encare molt poch en quant á la protecció que hagi pogut dispensar al mérit intelectual.

En vista de això fou acordat designar la nova ordre ab el nom de D. Alfonso XII.

**

Ara bé, recordant el gran desarollo que durant el reynat de D. Alfonso XII van adquirir á Espanya la tauromaquia y l' flamenuisme, podrà ferver una cosa, sumament apropiada, genuinament espanyola y que seria de un gran efecte.

Donar á la condecoració de la nova ordre una forma especial y típica.

Jo proposo que la fassin consistir en dos banderillas enreixadas y que se la designi ab el nom de las banderillas académicas.

Títol de un article de 'n Teodoro Baró: **TENE MOS REY.**

Ja es una gran cosa pel tresillo.
Ab l' espasa y l' basto, voltereta de lley.

La Reyna de Holanda está fora de perill, gracias als cuidados del metge Rosenstein qu' es un facultiu de mérit, dotat ademés de un carácter imperios, del qual ne dona una idea la següent anècdota:

Visitava un dia al rey Guillén, papá de l' actual soberana, y després de pèndreli l' pals y ferse carrech de la temperatura del malalt, li digné sense cumpliments:—A veure, tregui la llengua.

Enutjat per aquest excés de franquesa l' rey li di que:—Se m' figura Sr. Doctor que no s' fa càrrec de la meva qualitat de soberà, al parlarme de una manera tan brusca.

El Doctor Rosenstein per tota resposta prengué l' sombrer y s' retirà donantli la bona nit.

El rey s' anà agravant, y enviaren de nou á buscar al metge, donantli tota mena de satisfaccions. Y tan bon punt atravesà la porta de la càmara del malalt, veié que aquest tenia la llengua forta.

***

Així vol dir que l' reys, quan se veuen las bo nas y las malas, fan lo que l' metges ordenan.

També faríen lo que l' pobles volen, si aquests, imitant al doctor holàndes sapigueren sempre donar mostras d' energia.

A Ronda, durant una corrida, ya armarse un escàndol monumental, á causa de ser els toros molt mansos. El públic las va empender ab la plassa, deixantla casi destruïda.

A toros mansos, públic fiero. *[Me caso ab Ronda]*

En la festa del tiro nacional, va assistir-hi en Canalejas, que va brindar pel Rey repetidas vegades.

«Por pocas horas—digué—represento al Gobierno; mientras tanto accepto toda responsabilidad; y en el Gobierno y fuera de él siempre brindaré por S. M. el Rey.»

Ja veuen com s' explica l' ex-republicà Canalejas, fins en vigilias del seu fracàs com a ministre de la monarqua.

Pero no se'n extranyin. Ferse monárquich es com agafar la verola: qui l' ha tinguda y n' surt bé, queda grabat per tots els días de la seva vida.

Llegeixó:
«Háblase de ciertos empeños para hacer ministro á D. José Echegaray.»

Si aixó s' realisa, ja que no poguem dir «O locura ó santidad», diré: «Vida alegre y muerte triste.»

En la corrida real, els espasas al brindar ho feren posats de jenollons.

A un d' aquests que sempre havia blassonat de sus ideas republicanas, li tiraren en cara aquest rasgo de servilisme, y ell sembla que respongué:

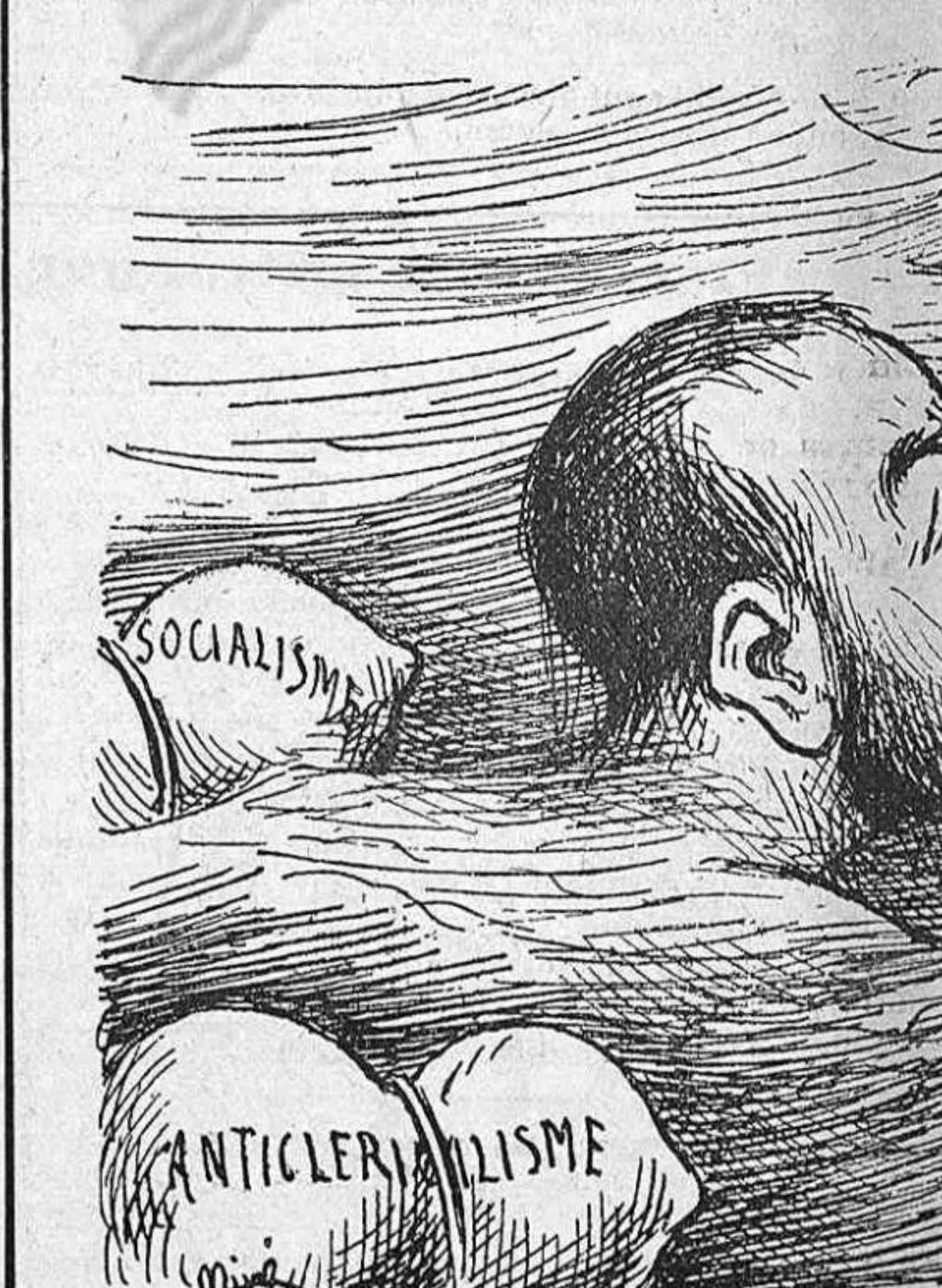
—Que quiere ozté... Ze me figuró que daba er quebro de rodiyaz...

Caballers: M. M. P. P., Noy de Mataró, Anís de Cu mí, Andreu Oliva, Jaume Rovira Monistrol, Escrivula, Paret Mas Cañís, Noy de las mostras y P. Virgili: La professió va per dintel.

Caballers: Albertet de Vilafranca, Joseph Gorina Ro ca, J. Farrés Gairalt, Antoni Feliu, Toni Baduá, E. Gerubern, Juan Torrens y Vidal: Deu los guardi de professió.

Caballer: Sisquet del Full: Vosté ha fet coses bastant millors que la qu' envia.—Pere Titany: L' epígrama es gastat.—Un obrer: No es publicable per difrents motius.—Pissarra: Creyem que no interessaria á ningú.—S. B. F.: Confesso la meva lleugeresa y m' retrato de lo dit. Effectivament, mirat sense passió, lo del sevillano no es més qu' una coincidència; com ho serà sens dubte lo d' aquesta setmana en relació al n.º 1118 de *La Esquella* corresponent al any 900.—E. del Fat: Molt bé y gràcies.—Andresito: La poesia que fa referència al senmanari carca no podem publicarla per rahons fàcils de comprendre. El sonet queda arxivat.—C. G. Redembach:

—Soch així jo!... Quan á bordo hi ha un home que m' fa nosa, ja l' aygal

Així ja s' ha insertat en altra ocasió.—J. Leonor: Arreglades algunes incorreccions, mirarem de ferla anar al almanach.—Joseph Roselló: Va b' y gràcies.—Antoni de Masanas: El metro, la rima, l' acentuació, tot perilla, devegadas, en màns de vosté.—A. Riba Ll.: Perdoni, però, hi ha coses que no poden aprofitar-se apesar de totas las bonas voluntats.—J. V. Jové: No es del nostre agrado.—J. Ricart: Lo mateix li dihem.—Pep Pi pando: Així s' ha dit ja, encara qu' en altre forma.—F. Noguera Estanqué: Encara no v' prou bé...—Mariano Garner: Ja l' tindrém present... Per Sant Antoni.—Racar gulin: Aquesta epígrama son una espècie de *bolados Serra*.—Pepet Xuriguera: Una cosa ó altre servirà.—Tomás Torrent: Una cosa per l' estil.—J. C. P.: Ja veure, i perquè no poguem parlar de l' assumpt. Rebuda la remesa d' originals, de la qu' n' faréu trà.

A. de la E. (Sitges): Rebuda la carta; pero per venir sense una firma coneguda que n' respongué, no hem pogut ferne mérit.—R. M. sobre A.: No es com vosté s' figura que no l' volguem complaire; pero las seves cartas son llargues, repeteixen sempre lo mateix y abundan

mes en comentaris qu' en notícias. Fets concrets es lo que necessitem, per donar algun interès á la secció.

LA PROFESSÓ DEL CORPUS MUNICIPAL

Colecció de tarjetas postals humorístiques, ilustradas pel malaguanyat artista M. MOLINÉ y tiradas en magnífica cartulina mate.

La colecció completa de 15 tarjetas, 1 pesseta

Impremta de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8.
Tinta Ch. Lorilleux y C.º

